

KJAK

Skúlaklár/-ur?

Jógván Philbrow

So eri eg noyddur at koma við einari viðmerking um forskúlar - enn einaferð - og nei, tað er ikki stuttligt at vera tann, sum kemur við kritikkinum, men ov fáar røddir eru frammi sum vísa á nakrar vandar.

Ein rúgva av fundum, pallborðsfundum og ikki minst greinum hava veri frammi við útsøgnum um hetta hugtakið - at vera skúlaklár/-ur. Talan skuldi ikki vera um at bara læra at sita still/-ur men eina rúgvu av øðrum tingum.

Eg havi roynt at ført fram at tað í størri mun eigur at vera skúlin, ið gerst barnabúgvín. Skúlskipanin eigur at vera betri skipa, til at mæta barninum og tillaga

seg tørvin og fanga áhugan hjá einstaka barninum. Nógv orka hevur verið brúkt til at niðurgera mínar útsøgnir ella útsøgnum frá øðrum, ið eisini hava somu meining.

Var ikki sørt skelkaður, og eg ivaðist ikki eina løtu í at viðkomandi arbeiddi uppá meg, tá eg nú fyrri stuttum bleiv vístur ein lista við heitinum "Skúlaklár/-ur". Síðani kom listin við teimum tingunum, ið skúlin, sum sigur seg skipa fyrri "stórsta frambrotið í Føroyskum skúlskap" hevur snikka saman. Listin sær soleiðis út:

- At duga at lata seg í og úr klæðunum (fríkorter/svimjing)
- Megna at fara á ves sjálvi
- Duga at binda lissur (um ikki, at brúka skógvar við ongum lissum)
- Duga at pakka taskuna og at halda skil á sínum tingum (matpakka, bókur, pennalarhús)
- Duga vanligan fólaskikk
- Megna at sita still
- Duga at taka ímóti boðum
- Koma inn til tíðina eftir fríkorter

- Ikki ríma / ikki vera fornermaði
- Duga at skriva sítt egna navn

Her er einki um tey viðurskiptini, ið hava týðning fyrri at læra. Einki um forvitni, einki um ágrýtni, úthaldni ella at best er um barni torir at gera feilir ella hvílir í vitanina, at sítt virði ikki er tengt at hvørt tað dugir

nøkur ávís ting. Hevði tað ikki passa betur, um barni torir at spyrja tá tað ikki skilur okkurt ella torir at royna ella fara í gongd við eina arbeiðsuppgávu?

Fyri at duga, má ein læra, fyrri at læra má ein royna.

Her er nógv sum fortelur barninum at tað ikki dugur, ella ikki er nóg væl fyrri ella ikki er nóg gott. Listin sigur bara at her vera eina rúgvu

av krøvum sett til atferðina hjá barninum og einki, sum sigur nakað um hvussu heilin og kroppurin eru fyrri, soleiðis at tað kann fáa sum mest burtúrur skúlanum. Sjálvandi er tað lættast fyrri læraran um barni er so sjálvbjargið, sum gjørligt. Men listin tekur ikki hædd fyrri ymiskleikan ella at talan er um livandi menniskju.

Endiliga fann eg útav

hvat tey í Eysturkommunu meina við tá ið tey snakka um at gera barni skúlaklárt. Vónandi vera tey ikki "fornermaði" av hesum og tora at taka kritikkin til sín - børnini hava uppiborið betur.

Enn eina ferð – tað eigur at snúgva seg um at gera skúlan barnabúgvín.

Ikki talan um, Vestergaard!!

Bill Justinussen

løgtingsmaður
fyrri Miðflokkin

una. Málið er, at vit í størri mun gerast sjálvbjargin innan framleiðslu av landbúnaðarvörum og fóðri. Arbeiðið at varðveita føroysk húsdjór verður raðfest frammarlaga."

Her er ikki eitt orð um einskiljing. Skal ein landsstýrismaður reka politikkk, sum ikki er avtalaður í einum samgonguskjali, skal hann fyrst tryggja sær fulla undirtøku í samgonguni. Tað hevur Jacob Vestergaard ikki

gjørt í sambandi við hansara ætlanir um at einskilja landsjørðina. Tí verður landsjørðin ikki einskild, og tí verður heldur onki uppskot um einskiljing av landsjørðini lagt fyrri Tingið í hesum valskeiðnum.

Eg eri hart ímóti at einskilja landsjørðina. Ongin eigur ella kann eiga náttúruna. Hon er givin øllum mannabørnum at búleikast í í felag. Ætt eftir ætt, øld eftir øld. Í Føroyum eru lands-

jørðin, bjørgini, firðir, sund og hav okkara náttúra. Ongin einstaklingur kann gera seg inn á rættin hjá hinum og ognar sær partar av náttúruni. Øll eru fødd líka og hava sama rætt til skaparverkið, uttan mun til ríkidømi annars. At nøkur fáa brúksrættin til fjøll, firðir og hav í avmarkaða tíð fyrri at gagna felagsskapinum, er náttúrligt og gott vinnugrundarlag. Men at taka eitt fjall, ein fjørð ella partar av havsins

ríkidømi frá felagsskapinum og lata einstaklingum hesar ognir, verður ongantið rætt. Hvussu við ókomnum ættarliðum, sum ikki eru uppi á døgum tann dagin, ein landsstýrismaður letur einstaklingum jørðina til ognar? Tað skal ikki vera teirra vansi, at tey ikki vóru fødd júst til hesa tíð. Ongin politiskur myndugleiki hevur slíkan mátt, at hann vegna fólkið kann geva ella selja náttúruna til einstaklingar. Tí

skaparverkið eigur seg sjálvt og kann ikki einskiljast.

Hinvegin, partar av landsjørðini eru longu privat ogn og tað verður ikki broytt, tí ognarrætturin er friðhaldaður.

Føroyar eru lítlar landafrøðisliga, einans 1399 ferkilometrar. Rásarúmið hjá náttúrumenniskjum er avmarkað. Øll tey mongu, sum njóta okkara fríu náttúru bæði til fjals og fjøru, eiga til allar tíðir frítt at kunna ferðast, har tey hava hug til tess. Fara vit at avmarka lítla rásarúmið og ognar einstaklingum fjøll, fjøru og firðir, verða tað mong, sum koma at kenna seg innilæst í egnum landi. Júst fría atgongdin til náttúruna er avgerandi fyrri trivnaðin hjá so mongum. Hon hevur so óendaliga nógv størri virði fyrri fjøldina enn eitt fíggjarligt yvirskot hjá einstaka bóndanum.

Náttúran skal ikki gerast upp í pengum. Skaparverkið er ov dýrabært til at kapitalisera.

Føroyar eru lítlar landafrøðisliga, einans 1399 ferkilometrar. Rásarúmið hjá náttúrumenniskjum er avmarkað. Øll tey mongu, sum njóta okkara fríu náttúru bæði til fjals og fjøru, eiga til allar tíðir frítt at kunna ferðast, har tey hava hug til tess. Fara vit at avmarka lítla rásarúmið og ognar einstaklingum fjøll, fjøru og firðir, verða tað mong, sum koma at kenna seg innilæst í egnum landi. Júst fría atgongdin til náttúruna er avgerandi fyrri trivnaðin hjá so mongum. Hon hevur so óendaliga nógv størri virði fyrri fjøldina enn eitt fíggjarligt yvirskot hjá einstaka bóndanum

BILL JUSTINUSSEN